

nærmere Bestemmelse at overflytte Fanger fra Forbedringshuset eller fra en af de ældre Straffeanstalter til den Anstalt, hvori Cellesystemet vil blive anvendt, at det let maatte kunne lade til Ulemper, fordi det i og for sig vilde være unaturligt og mange Gange skadeligt, at lade den Forbryder, som allerede havde været i Forbindelse med andre Forbrydere i en Straffeanstalt, komme til at gaae over i Cellesængslet. Jeg troer imidlertid, at en simpel Betragtning af Forholdene vil reiskærbiggjøre en saadan Fremgangsmaade. Har den moralske Smitte allerede udviklet sig hos den, der saaledes har været i Samqvem med andre Forbrydere, saa er det ikke derfor givet, at ikke Opholdet i den eensomme Celle skulde kunne bidrage til at tilintetgjøre Smitten. Have vi nogen Tro til Systemet, saa maa det netop vise sig i dens Virksomhed; enten det kommer umiddelbart over den Paagjældende, eller kun som en Udvikling af den Straf, han allerede har udholdt. Han kan komme allerede fordærvet nok til Cellesængslet uden tidligere at have været i nogen Straffeanstalt og ofte med en ligesaa stærk Besmittelse som den Fordærvelse, han kunde have været udsat for i Samqvem med sine Medfanger. Men den Tro maae vi have til Systemet, at Opholdet i Cellerne selv hos den meget forhærdede Forbryder vil fremkalde gode Forsætter og forøge Styrken hos ham til, naar han engang kommer paa fri Fod, at bringe dem i Udøvelse. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovudkastet til det ærede Thing.

J. N. Hansen: Jeg kan ikke lade denne Forhandling gaae tilende, efterat det Spørgsmaal er kommet frem, hvorvidt det kan ansees for at være rigtigt at forandre en gang afsagt Dom over en Fange ved en særegen Lov, uden at gjentage, hvad jeg, hvergang dette Spørgsmaal tidligere har været for, har udtalt for mit Bedkommende, at dette efter min Mening er en Krænkelse af Fængens Ret. En Fange har ogsaa en Ret; han har den Ret, at han bliver behandlet efter den Dom, der ifølge Landets Lov er udtalt over ham, og det er en Krænkelse, naar man senere forandrer denne Dom uden hans Samtykke. Naar man forelagde ham det Spørgsmaal: Vil Du gaae

ind paa, at din Straffetid forringes derved, at din Straf forandres fra almindelig Forbedringshuusstraf til Cellesængsel, og han svarede Ja, da var det en ganske anden Sag, men ved en ny Lov at gaae hen og forandre den ham overgaaede Dom, som han ifølge Landets Lovgivning og ved en af Landets Domstole tidligere er idømt — er en Krænkelse af hans Ret.

Müller: Til det sidst Udtalte skal jeg kun sige en Bemærkning, der staaer i Forbindelse med hvad jeg før sagde, nemlig; at jeg troer, at det vil tilintetgjøre endeel af den Virkning, som Cellesystemet har paa Fanger, at han ved sit Ophold blandt andre Fanger allerede har modtaget en Paavirkning, der gaaer lige stil imod den ved det tilsigtede Hensigt. Der er ogsaa et andet af Cellesystemets Diemed, der tilintetgjøres, det nemlig, at han skal forblive ukendt. Saavidt jeg veed, skulde Fangerne, naar de føres til og fra Kirke eller paa anden Maade komme sammen, have Masse for Ansigtet, saa at de forblive aldeles ukjendelige for hinanden, og Ingen af dem i Tiden kan sige til den Anden: Du har været i Fængsel — dette Diemed tabes aldeles af Sigte ved den Bestemmelse, at en Fange skal kunne overføres fra almindeligt Forbedringshuusarbejde i Enkeltcelle. Fra hvilken Side man derfor betragter Sagen, forekommer det mig, at det er en Bestemmelse, som jeg, skjøndt jeg ikke har Haab om, at den vil blive udstemt af Lovten, efterdi der ikke blev det, da Loven af 30te November 1857 var for, dog ikke kan andet end ved enhver Leilighed, der frembyder sig, udtale mig imod.

S. Sage: Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgtreds (J. N. Hansen) tager virkelig feil. Dommen lyder ikke paa et bestemt Forbedringshuus, men den lyder paa saa og saa lang Tids Forbedringshuusarbejde; hvor Straffen skal udføres, staaer der ikke noget om i Dommen. Dersom vi ved Loven forandrede Dommen, kunde jeg albrig stemme for den; men det er der heller ikke Tale om. Efter den ærede Rigsdagsmands Synspunkt kunde man sige, at selv om man havde de bedrøveligste Fængsler, som Alverden